

הצעת חוק תחבורה ציבורית (תיקוני חקיקה), התשע"ג-2013

1. תיקון פקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972¹ –
(1) אחרי כותרת פרק ב' תבוא הכותרת:

"סימן א': סמכויות השר והמנהל";

(2) אחרי סעיף 14 יבוא:

"סימן ב': סמכויות מקים מסילת ברזל ומפעיל
מסילת ברזל

הגדרות 14א. בסימן זה –

"בית מגורים" – למעט חצרים;

"בעל מקרקעין" – כל אחד מאלה:

(1) מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעלים או מי שזכאי להירשם כאמור;

(2) מי שרשום בפנקסי המקרקעין כחוכר או כחוכר לדורות או מי שזכאי להירשם כאמור, וכן מי שזכאי להירשם כחוכר לדורות לפי החלטה של מועצת מקרקעי ישראל כמשמעותה בחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960²;

ד ב ר י ה ס ב ר

הקמתן של מערכות הסעת המונים. בהמשך להחלטה זו התקיימו דיונים רבים בהשתתפות הגורמים הנוגעים בדבר, ותוצאתם באה לידי ביטוי בהצעה זו.

סעיף זה כולל תיקונים לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן – פקודת מסילות הברזל), אשר יחולו על מסילות ברזל ארציות ועל מסילות ברזל מקומיות, כהגדרתן בפקודת מסילות הברזל (להלן – מסילות ברזל).

לפסקה (1)

מוצע לחלק את פרק ב' לפקודת מסילות הברזל שעניינו בניית מסילה ותחזוקתה, לשני סימנים: סימן א' שיכלול את סעיפים 3 עד 14 לפקודה, שענינם סמכויות שר התחבורה התשתיות הלאומיות והבטיחות בדרכים (להלן – שר התחבורה) וסמכויות המנהל שמונה לפי סעיף 2א לפקודת התעבורה (להלן – המנהל), וסימן ב' שיכלול את סעיפים 14 עד 14א המוצעים שענינם סמכויות מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל כהגדרתם המוצעת.

לפסקה (2)

לסעיף 14 המוצע

בסעיף זה מוצעות הגדרות למונחים שנעשה בהם שימוש בסימן ב' המוצע שענינו סמכויות מקים מסילת

סעיף 1 רכבות ואוטובוסים מרובי קיבולת (להלן – כללי מערכות הסעת המונים) הם נדבך מרכזי ברשת תחבורה ציבורית כוללת הנותנת מענה מספק לצורכי האוכלוסייה. מערכות הסעת המונים מהוות חלק הכרחי מתוך רשת תחבורה ציבורית יעילה ונגישה המורכבת מקווי רכבת ואוטובוסים בין-עירוניים, רשת קווי אוטובוסים מזינים ומשלימים ורשת תחבורה עירונית. הניסיון הנצבר בעולם וניתוח צורכי הקיבולת הנדרשים מלמדים כי מערכות להסעת המונים הן אמצעי התחבורה העיקרי אשר יכול להוות חלופה לרכב הפרטי ולהתמודד עם בעיית העומס בכבישים, זיהום האוויר, תאונות הדרכים ועוד. כמו כן, מערכות הסעת המונים יאפשרו נגישות טובה למרכזי התעסוקה המרכזיים במטרופולינים. לפיכך מערכות הסעת המונים הן בעלות חשיבות לפיתוחה הכלכלי של מדינת ישראל.

כדי להקל את הקמתן של מסילות ברזל – ארציות ומקומיות, וכדי להאיץ את קצב פיתוחן של המערכות האמורות, נדרשת התמודדות עם מגוון חסמים בתחומי התכנון, הביצוע והמימון.

החלטת ממשלה מספר 3987 מיום כ"ב בכסלו התשע"ב (18 בדצמבר 2011), הטילה על צוות בין-משרדי בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) לגבש תיקוני חקיקה הדרושים כדי להסיר חסמים העומדים בפני קידום

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 23, עמ' 485; ס"ח התשע"ג, עמ' 14.

² ס"ח התש"ך, עמ' 57.

(3) מי שהוא בעל זכות שכירות בקרקע;

(4) דייר מוגן לפי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972³;

"דרך", "תכנית" – כמשמעותן בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965⁴;

"הרשות הממשלתית למים וביוב", "מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב" – כמשמעותם בפרק חמישי לחוק המים; "חוק המים" – חוק המים, התשי"ט-1959⁵;

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998⁶;

"מיתקן עגינה" – מיתקן או התקן, המשמש לחיבור של מכשיר ניטור למבנה או לקרקע, שהוא מהסוג שהמנהל אישר שניתן להתקינו במקרקעין;

"מכשיר ניטור" – מכשיר שממדיו אינם עולים על 0.13 מטר מעוקב, המודד את השפעת ביצוען של עבודות הנדסיות על הסביבה, ובכלל זה השפעות על המקרקעין, או המודד את מפלס הרעש, מים המצויים במקרקעין, זיהום הקרקע, גז בקרקע, החומרים המזהמים בקרקע או זיהום האוויר, שהוא מהסוג שהמנהל אישר שניתן להתקינו במקרקעין;

"מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

- (1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;
- (2) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;
- (3) צבא הגנה לישראל;
- (4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון, שאינם יחידות כאמור בפסקה (2), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר;
- (5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;
- (6) מפעלים וספקים המייצרים ציוד ביטחוני, כהגדרתו בחוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על אינטרסים ביטחוניים), התשס"ו-2005, בעבור גוף המנוי בפסקאות (1) עד (5), שהשר הממונה על אותו גוף הודיע עליהם למנהל;

³ ס"ח התשל"ב, עמ' 176.

⁴ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

⁵ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

⁷ ס"ח התשס"ו, עמ' 174.

”מפעיל מסילת ברזל” – כל אחד מאלה:

(1) מפעיל מסילת ברזל ארצית;

(2) בעל היתר הפעלה כהגדרתו בסעיף 46;

(3) מי שיש לו זיכיון להפעלתה של מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 46א(א) או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה להפעלה של מסילת ברזל מקומית, שהמנהל אישר שהם בתהליך לקבלת היתר הפעלה;

”מקים מסילת ברזל” – מי שיש לו זיכיון לבנייתה של מסילת ברזל מקומית או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה לבנייה של מסילת ברזל מקומית, או רשות שהוקמה בחוק, חברה ממשלתית, חברה עירונית או מי שיש לו היתר לפי חוק או זיכיון או אישור לפי סעיף 48, לעניין הקמה של מסילת ברזל ארצית;

”מקרקעין” – מקרקעי מסילת ברזל או מקרקעין מושפעים;

”מקרקעי מסילת ברזל” – מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם למסילת ברזל, או מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם לדרך ושבהתאם להוראות התכנית האמורה ניתן להשתמש בהם גם למסילת ברזל;

”מקרקעין מושפעים” – כל אחד מאלה:

(1) מקרקעין הגובלים במקרקעי מסילת ברזל;

(2) מקרקעין שמתקיימים לגביהם שניים אלה:

(א) הם מצויים במרחק שאינו עולה על 70 מטרים ממקרקעי מסילת ברזל, או שהם מצויים במרחק העולה על 70 מטרים ממקרקעי מסילת ברזל אם אישר זאת המנהל, מנימוקים שיירשמו, לאחר ששוכנע כי התקיימו נסיבות מיוחדות וכי הדבר הכרחי לשם שמירה על האינטרס הציבורי;

(ב) בהתאם לסקר הנדסי אשר בוצע בידי מי שהמנהל הסמיכו לכך, מסילת ברזל לרבות עבודות לבנייתה, עשויים לגרום לשינוי במצבם או בתכונותיהם, בצמחייה הקיימת עליהם, ביציבות המבנים הבנויים בהם או באיכות המים המצויים בהם או לזיהום הקרקע;

(3) מקרקעין שמנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר מים, בשל עבודות תכנון, בנייה או תפעול של מסילת ברזל המבוצעות במקרקעי מסילת ברזל;

(4) מקרקעין שמי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לכך הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר קרקע, בשל עבודות תכנון, בנייה או תפעול של מסילת ברזל המבוצעות במקרקעי מסילת ברזל.

14.ב. (א) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל רשאים להיכנס למקרקעין ולבצע פעולה מהפעולות המנויות להלן הנדרשת לשם קיום ההוראות לפי כל דין לרבות לפי פקודה זו, והכול בכפוף להוראות לפי כל דין ולהוראות לפי סימן זה:

- (1) עריכת בדיקות לשם בקרה על מצב מסילת ברזל או מקרקעין, ובכלל זה בכל הנוגע לקרקע ולמים המצויים במקרקעין;
- (2) גילוי או מניעה של נזק למסילת ברזל או למקרקעין;
- (3) ביצוע מדידות או סקרים, לרבות סקרי מים וקרקע;
- (4) התקנת מכשיר ניטור או מיתקן עגינה במקרקעין, לצורך בדיקת השפעותיהן של עבודות להקמת מסילת ברזל ושל מסילת הברזל, על המקרקעין, ובכלל זה על הקרקע ועל מים המצויים במקרקעין;
- (5) סימון המתחם שבו מתוכננות להתבצע או מתבצעות עבודות להנחת מסילת ברזל או להקמת התקני נוחות;

סמכויות כניסה למקרקעין בידי מקים או מפעיל מסילת ברזל

ד ב ר י ה ס ב ר

הסעיף המוצע אינן מחליפות הוראות לפי כל דין החלות לעניין ביצוע הפעולות כאמור, לרבות תנאים הנדרשים בעניין היתרי בנייה ואישורים הנדרשים בהתאם לחקיקה בתחומי איכות הסביבה, המים והביוב. ההוראות כאמור ימשיכו לחול לצד ההוראות המוצעות.

לצורך ביצוע הפעולות המפורטות בסעיף המוצע, תתאפשר כניסתו של מפעיל מסילת ברזל או מקים מסילת ברזל למקרקעי מסילת ברזל, שהם מקרקעין המיועדים לפי תכנית למסילת ברזל וכן מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם לדרך ושבהתאם להוראות התכנית האמורה ניתן להשתמש בהם גם למסילת ברזל. כמו כן, תתאפשר כניסה כאמור למקרקעין מושפעים, כהגדרתם בסעיף 14א המוצע, שהם מקרקעין הכוללים, בין השאר, מקרקעין הגובלים במקרקעי מסילת הברזל; מקרקעין המצויים במרחק שאינו עולה על 70 מטר ממקרקעי מסילת ברזל ושבהתאם לסקר הנדסי עשוי להיגרם שינוי במצבם או בתכונותיהם בשל פעילות הקשורה למסילת ברזל, וכן מקרקעין שמנהל רשות המים הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר מים או מקרקעין שמי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לכך הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר קרקע.

סמכויות הכניסה למקרקעין וביצוע הפעולות בהתאם לסימן ב' המוצע חלות על מקים מסילת ברזל ועל מפעיל מסילת ברזל וכן מותרת הכניסה למקרקעין למי שהוסמך

ברזל ומפעיל מסילת ברזל לעניין כניסה למקרקעין וביצוע פעולות בהם.

לסעיף 14 ב המוצע

לצורך הקמתן של מסילות ברזל נדרשים מקימי התשתית ומפעיליה להיכנס למקרקעין שונים כדי לבצע פעולות, כגון בדיקות בקרה על מצב המסילה או המקרקעין, גילוי או מניעה של נזק למסילה, התקנת מכשירי ניטור כדי לבדוק את השפעותיהן של עבודות ההקמה ושל המסילה על המקרקעין, וביצוע עבודות הדרושות לשם חיזוק מבנים. כמו כן, כניסה למקרקעין נדרשת במקרה שבו הורה מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב (להלן – מנהל רשות המים) על ביצוע פעולות לפי סעיפים 14ב(1), (3) או (4) כדי לבחון השפעה על המים באותם מקרקעין וכן במקרה שבו מי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לכך הורה על ביצוע פעולות לפי הסעיפים האמורים כדי לבחון השפעה על הקרקע באותם מקרקעין.

מוצע לקבוע כי מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל, כהגדרתם המוצעת, יהיו רשאים להיכנס למקרקעין ולבצע פעולה מהפעולות האמורות, בכפוף לשאר ההוראות לפי סימן ב' המוצע, לרבות התנאים לכניסה למקרקעין הקבועים בסעיף 14ג המוצע. יודגש כי הוראות

(6) טיפול בצמחייה במקרקעין המפריעה להקמתה, לתחזוקתה או לפעולתה התקינה של מסילת ברזל או של התקני נוחות, לרבות כריתה או גיזום של צמחייה כאמור;

(7) חיבור של כבלי חשמל וכבלי חשמולת המשמשים מסילת ברזל לקירות או למבנים במקרקעין ותחזוקתם של חיבורים וכבלים אלה;

(8) ביצוע עבודות הדרושות לשם חיוק של מבנה המצוי במקרקעין, לרבות עבודות בנייה, ובלבד שאין בהן פגיעה של ממש ביכולת השימוש במבנה למטרות שהוא משמש או מיועד לשמש להן ושאינן מצריכות פינוי אדם ממבנה כאמור; לעניין זה, "עבודות בנייה" – לרבות עבודות לחיזוק או לעיבוי של יסודות המבנה, וכן הריסה של פרט בנוי במבנה הנדרשת לצורך החיזוק;

(9) ביצוע פעולות נלוות לפעולות לפי פסקאות (1) עד (8), לרבות פעולת תחזוקה, חפירה, קידוח לרבות קידוח לפי חוק הפיקוח על קידוחי מים, התשט"ו-1955⁸, או הסרת אבן, אדמה או עץ, ובלבד שאין בפעולות הנלוות פגיעה של ממש ביכולת השימוש במבנה למטרות שהוא משמש או מיועד לשמש להן ושאינן מצריכות פינוי אדם ממבנה כאמור.

(ב) פעולות לפי סעיף זה לא יבוצעו במקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון, אלא בידי מי שנקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה לכך ובהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני.

מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל לא ייכנסו למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בסעיף 14ב, אלא אם כן –

114. הסכמה או אי-התנגדות לכניסה למקרקעין

(1) לעניין פעולה המנויה בסעיף 14ב(א)(1) עד (3) שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים – בעל המקרקעין לא התנגד לכניסה למקרקעין בהתאם להוראות סעיף 14ה;

ד ב ר י ה ס ב ר

כוונתם להיכנס למקרקעין לפי הוראות סימן ב' המוצע ובדבר הפעולה שבכוונתם לבצע במקרקעין. בעל המקרקעין, כהגדרתו המוצעת בסעיף 14א, כולל, בין השאר, את מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעלים, מי שרשום בפנקסי המקרקעין כחוכר או כחוכר לדורות וכן מי שזכאי להירשם כאמור, ומי שהוא בעל זכות שכירות בקרקע או דייר מוגן.

מוצע כי הודעת המקים או המפעיל לבעל המקרקעין תימסר 45 ימים לפחות לפני המועד שבו הוא מבקש להיכנס

לכך בהתאם לסעיף 114 המוצע אם נדרש שימוש בכוח סביר לצורך הכניסה כאמור. עם זאת יובהר כי לעניין כניסה למקרקעין וביצוע פעולות בידי המנהל שמונה לפי סעיף 2א לפקודת מסילות הברזל, ימשיכו לחול ההוראות הקיימות לפי כל דין, לרבות ההוראות הקבועות בפרק ב' לפקודת מסילות הברזל.

לסעיפים 114 ו-114 המוצעים

מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל יהיו מחויבים במתן הודעה מראש לבעל המקרקעין בדבר

⁸ ס"ח התשט"ו, עמ' 84.

(2) לעניין פעולה המנויה בסעיף 14ב(א)(4) עד (9) או לעניין פעולה המנויה בסעיף 14ב(א)(1) עד (3) המיועדת להתבצע בבית מגורים – בעל המקרקעין הסכים מראש ובכתב לכניסה למקרקעין;

(3) לעניין כניסה למקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון – הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותו מקום נתן אישור מראש ובכתב לכניסה למקרקעין.

114. הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין

(א) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל ימסרו לבעל מקרקעין הודעה בכתב על כוונתו להיכנס למקרקעין בהתאם להוראות סימן זה, 45 ימים לפחות לפני המועד שבו הוא מבקש להיכנס למקרקעין וכן ועל הפעולה שבכוונתו לבצע במקרקעין (בסימן זה – הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין).

(ב) היתה הפעולה כאמור בסעיף קטן (א) פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 14ב(א) שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים, יצוין בהודעה על הכוונה להיכנס למקרקעין כי בעל המקרקעין רשאי להגיש למנהל, בתוך 15 ימים ממועד קבלת ההודעה כאמור, התנגדות לכניסה למקרקעין, בהתאם להוראות סעיף 14ד.

(ג) היתה הפעולה כאמור בסעיף קטן (א) פעולה המנויה בפסקאות (4) עד (9) של סעיף 14ב(א), או פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף האמור המיועדת להתבצע בבית מגורים, יצוין בהודעה על הכוונה להיכנס למקרקעין כי נדרשת הסכמה מראש ובכתב של בעל המקרקעין לכניסה כאמור.

114. התנגדות לכניסה למקרקעין

(א) נמסרה לבעל מקרקעין הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 14ב(א) שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים, רשאי הוא להגיש למנהל, בתוך 15 ימים ממועד קבלת ההודעה כאמור, התנגדות לכניסה למקרקעין (בסעיף זה – התנגדות).

(ב) המנהל ימסור למקים מסילת הברזל או למפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, העתק של התנגדות בעל מקרקעין שהוגשה לו לפי סעיף קטן (א), בסמוך להגשתה.

ד ב ר י ה ס ב ר

14ב(א) המוצע, המיועדות להתבצע בחצרים, לרבות חצרים של בית מגורים פרטי, לא תידרש הסכמה מראש ובכתב של בעל המקרקעין לכניסה כאמור, והוא יהיה רשאי להגיש למנהל התנגדות לכניסה למקרקעין, כאמור.

לסעיף 14 המוצע

בסעיף זה מוסדרות הוראות בדבר התנגדותו של בעל מקרקעין לכניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 14ב(א) המוצע שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים. במקרה שבו בעל המקרקעין יגיש את התנגדותו למנהל בהתאם להוראות הסעיף המוצע, לא

למקרקעין. מוצע כי לגבי פעולות המנויות בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 14ב(א) המוצע, שאינן מיועדות להתבצע בבית מגורים, בעל המקרקעין יהיה רשאי להגיש למנהל התנגדות לכניסה למקרקעין, בתוך 15 ימים ממועד קבלת ההודעה כאמור. עוד מוצע כי לגבי פעולה המנויה בפסקאות (4) עד (9) של סעיף 14ב(א) המוצע או פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף האמור, המיועדת להתבצע בבית מגורים, תידרש הסכמה מראש ובכתב של בעל המקרקעין לכניסה כאמור.

לפי המוצע, בית מגורים אינו כולל את חצר הבית ועל כן לגבי פעולות המנויות בפסקאות (1) עד (3) של סעיף

(ג) המנהל רשאי, לאחר שנתן למקים מסילת הברזל או למפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, ולבעל המקרקעין, הזדמנות להשמיע את עמדותיהם, לקבל את ההתנגדות, לדחותה או להתנות את הכניסה למקרקעין בתנאים, והכול בשים לב לקיומן של חלופות סבירות לביצוע הפעולה, לרבות לעניין מיקום ביצוע הפעולה ומועד ביצועה, ומתוך מטרה לצמצם את הנזק העלול להיגרם בשל הפעולה, ככל האפשר בנסיבות העניין.

(ד) המנהל ימסור לבעל המקרקעין ולמקים מסילת הברזל או למפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, את החלטתו המנומקת לפי סעיף קטן (ג), בתוך 21 ימים מיום הגשת ההתנגדות, או בתוך 21 ימים מיום שהתקיים דיון בהתנגדות אם התקיים, לפי המאוחר.

(א) נמסרה לבעל מקרקעין הודעה בדבר כוונה להיכנס למקרקעין כדי לבצע פעולה המנויה בפסקאות (4) עד (9) של סעיף 14ב(א) או כדי לבצע פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף האמור המיועדת להתבצע בבית מגורים, ובעל המקרקעין לא הודיע למקים מסילת הברזל או למפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, על הסכמתו לכניסה למקרקעין, בתוך 15 ימים ממועד מסירת ההודעה, רשאים מקים מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, לפנות למנהל בבקשה לקבל הרשאה לכניסה למקרקעין כדי לבצע את הפעולה (בסעיף זה – בקשת הרשאה לכניסה למקרקעין).

(ב) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל שפנה למנהל בבקשת הרשאה לכניסה למקרקעין (בסעיף זה – מבקש), ימסור לבעל המקרקעין העתק מהבקשה כאמור.

(ג) המנהל רשאי, לאחר שנתן למבקש ולבעל המקרקעין הזדמנות להשמיע את עמדותיהם, לקבל בקשת הרשאה לכניסה למקרקעין, לדחותה או להתנות בתנאים, והכול בשים לב לחלופות סבירות לביצוע הפעולה המנויה בבקשה, לרבות לעניין מיקום ביצוע הפעולה ומועד ביצועה, ובמטרה לצמצם את הנזק העלול להיגרם בשל הפעולה, ככל האפשר בנסיבות העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

14ב(א), או לשם ביצוע פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) של הסעיף האמור המיועדת להתבצע בבית מגורים. מוצע לקבוע כי במקרה שבו בעל מקרקעין לא הודיע על הסכמתו לכניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולות כאמור, יהיה רשאי מקים מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל אשר ביקש להיכנס למקרקעין, לפנות למנהל בבקשה לקבל הרשאה לכניסה למקרקעין לצורך ביצוע הפעולות.

מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי, לאחר שנתן לצדדים להשמיע את עמדותיהם, לקבל את בקשת ההרשאה לכניסה למקרקעין, לדחותה או להתנותה

114. בקשה לקבלת הרשאה לכניסה למקרקעין

ייכנס מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל למקרקעין, עד להחלטת המנהל בהתנגדות.

מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי, לאחר שנתן לצדדים להשמיע את עמדותיהם, לקבל את ההתנגדות, לדחותה או להתנות את הכניסה למקרקעין בתנאים, והכול בשים לב לקיומן של חלופות סבירות לביצוע הפעולות המבוקשות.

לסעיף 114 המוצע

בסעיף זה מוסדרות הוראות בדבר כניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בפסקאות (4) עד (9) של סעיף

(ד) המנהל ימסור למבקש ולבעל המקרקעין את החלטתו המנומקת בבקשת הרשאה לכניסה למקרקעין, בתוך 21 ימים מיום הגשת הבקשה, או בתוך 21 ימים מיום שהתקיים דיון לפניו אם התקיים, לפי המאוחר.

שימוש בכוח סביר 114. (א) ביקש מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל להיכנס למקרקעין והתקיימו התנאים הנדרשים לפי סימן זה לשם כניסתו כאמור, וסירב המחזיק במקרקעין להרשות כניסה כאמור, רשאי עובד משרד התחבורה שהוסמך לפי סעיף קטן (ב) להיכנס למקרקעין ולעשות שימוש בכוח סביר לשם כך, אם מצא כי הדבר נדרש לשם ביצוע הפעולות לפי סימן זה, ובלבד שהזהיר את המחזיק כי בכוונתו לעשות כן; ואולם לא ייכנס לבית מגורים אלא על פי צו של בית משפט. (ב) השר רשאי להסמיך, מבין עובדי משרד התחבורה, עובדים שמתקיימים לגביהם התנאים כמפורט להלן, שיהיו רשאים להשתמש בכוח סביר לשם כניסה למקרקעין לצורך ביצוע הפעולות כאמור בסעיף קטן (א) –

(1) הם לא הורשעו בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הם ראויים, לדעת המנהל, להיות מוסמכים כאמור;

(2) מתקיימים לגביהם תנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים;

(3) הם בעלי הכשרה מתאימה כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

(ג) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל, לפי העניין, רשאי להתלוות לעובד משרד התחבורה בעת כניסתו למקרקעין לשם הפעלת סמכויותיו לפי סעיף 114ב.

כניסה למקרקעין 114. (א) על אף האמור בסעיפים 114 עד 114, מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל יהיו רשאים להיכנס למקרקעין לצורך ביצוע פעולה המנויה בסעיף 114ב(א) אף אם לא התקיימו התנאים לפי סימן זה, כולם או חלקם, בהתקיים שניים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

התחבורה בעת כניסתו למקרקעין לשם הפעלת סמכויותיו של מקים מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל לפי סימן ב' המוצע.

לסעיף 114 המוצע

עבודות הקמתן והפעלתן של מסילות ברזל הן עבודות מורכבות ובעלות השפעה על שטח נרחב של מקרקעין, תשתיות, מבנים ורכוש, וגם על האנשים הנמצאים באותם מקרקעין ובמקרקעין המושפעים. מוצע לקבוע הוראות כניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולה דחופה וזאת כדי לתת מענה למצבים שבהם יש צורך בביצוע מידי של עבודות הנדרשות, בין השאר, כדי למנוע נזק לרכוש או פגיעה בחיי אדם. בהתאם למוצע, מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל יהיו רשאים להיכנס למקרקעין לצורך

בתנאים, והכול בשים לב לקיומן של חלופות סבירות לביצוע הפעולות המבוקשות.

לסעיף 114 המוצע

מוצע לקבוע כי במקרה שבו יסרב מחזיק במקרקעין להרשות כניסה למקרקעין ויידרש שימוש בכוח לשם הכניסה כאמור, מי שיוכל להיכנס למקרקעין יהיה עובד משרד התחבורה שהוסמך לכך בידי שר התחבורה. כניסה למקרקעין תוך שימוש בכוח סביר תהיה מותנית בכך שהעובד המוסמך לכך כאמור ימצא כי נדרש שימוש בכוח סביר לשם ביצוע הפעולות ויזהיר את המחזיק כי בכוונתו לעשות כן. בהתאם למוצע, מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל, יהיו רשאים להתלוות לעובד משרד

(1) מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, מצאו כי קיים צורך דחוף לביצוע פעולה במקרקעין והפעולה חיונית לשם מניעת סכנה מיידית למסילת ברזל, לסביבתה, להליכי ההקמה או הבנייה של המסילה, לשלום הציבור או לבריאותו (בסעיף זה – פעולה דחופה);

(2) מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, דיווחו לבעל המקרקעין ולמנהל על כניסתם למקרקעין, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין, ונתנו לבעל המקרקעין הזדמנות לטעון את טענותיו בהקדם האפשרי לאחר הכניסה למקרקעין.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) לא תבוצע פעולה דחופה במקרקעין לפי סעיף זה לפרק זמן העולה על 96 שעות, אלא באישור המנהל;

(2) לא תבוצע כניסה למקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון לצורך ביצוע פעולה דחופה, אלא לאחר שניתן לכך אישור מראש של הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותו מקום.

(ג) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי פניית בעל מקרקעין, להורות בכל עת על הפסקה של פעולה דחופה לפי סעיף זה או להגביל את פרק הזמן לביצוע פעולה כאמור.

(א) מקום מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל שנכנס למקרקעין בהתאם להוראות סימן זה, יימנע, עד כמה שאפשר, מגרימת נזק ויחזיר את המקרקעין, בהקדם האפשרי לאחר סיום ביצוע הפעולה, למצב שהיו בו אילולא בוצעה בהם הפעולה כאמור.

(ב) נגרם נזק כתוצאה מביצוע פעולה כאמור בסעיף קטן (א), יתקן מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, על חשבוננו, את הנזק או ישלם למי שנגרם לו הנזק (בסעיף זה – ניזוק) פיצויים בשל הנזק שנגרם.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי לא תבוצע פעולה דחופה במקרקעין לפי הסעיף המוצע, לפרק זמן העולה על 96 שעות אלא באישור המנהל וכי המנהל יהיה רשאי, ביוזמתו, או לפי פניית בעל מקרקעין, להורות בכל עת על הפסקה של פעולה דחופה לפי סעיף זה, או להגביל את פרק הזמן לביצוע פעולה כאמור.

לסעיף 10ט המוצע

בסעיף זה מוסדרות הוראות לעניין תשלום פיצויים בידי מקום מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל שנכנס למקרקעין בהתאם להוראות סימן ב', בשל נזק שנגרם כתוצאה מביצוע הפעולות. בהתאם למוצע, במצב שבו נגרם נזק כתוצאה מביצוע הפעולות לפי סימן ב', יתקן

ביצוע פעולה מהפעולות המנויות בסעיף 14(א) אף אם לא התקיימו התנאים לפי סימן ז' ובלבד שהתקיימו האלה:

(1) מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, מצאו כי קיים צורך דחוף בביצוע פעולה במקרקעין והפעולה חיונית לשם מניעת סכנה מיידית למסילת ברזל, לסביבתה, להליכי ההקמה או הבנייה של המסילה, לשלום הציבור או לבריאותו;

(2) מקום מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, דיווחו לבעל המקרקעין ולמנהל על כניסתם למקרקעין, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין ונתנו לבעל המקרקעין הזדמנות לטעון את טענותיו בהקדם האפשרי לאחר הכניסה למקרקעין.

(ג) דרש ניזוק ממקים מסילת ברזל או ממפעיל מסילת ברזל פיצויים בשל נזק כאמור בסעיף זה, והחליט מקים או מפעיל כאמור לדחות דרישה זו, כולה או חלקה, ימסור לניזוק הודעה מנומקת על כך בכתב, בתוך 60 ימים מיום שקיבל מהניזוק את כל המידע הנדרש לצורך קבלת החלטה לגבי דרישת הפיצוי, וישלם לו, בתוך 45 ימים ממועד ההחלטה, את הסכום שאינו שנוי במחלוקת.

(ד) דרישה לפיצויים לפי סעיף זה, מחלוקת לגבי סכום הפיצויים המגיעים לניזוק או הגשת תובענה בעניין זה, לא יהוו עילה לעיכוב הכניסה למקרקעין או לביצוע פעולות בהם, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכויותיו של הניזוק על פי כל דין.

ע"ע 14. (א) בעל מקרקעין הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל שניתנה לפי סעיפים 14(ג), 14(ג), או 14(ב)(1) רשאי לערער על כך לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, בתוך 21 ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה.

(ב) בית המשפט הן בערעור לפי סעיף זה רשאי לאשר את החלטת המנהל או לבטלה, ורשאי הוא לתת כל סעד שבית משפט הן בעניין אזרחי מוסמך לתתו.

(ג) הגשת ערעור לבית המשפט אין בה כשלעצמה כדי לעכב את השימוש בסמכות לפי החלטת המנהל, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

תקנות 14. (א) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סימן זה, ובכלל זה בעניינים אלה:

- (1) מתן הודעה להיכנס למקרקעין לפי סעיף 14, ובכלל זה פרטים שיש לכלול בהודעה כאמור והשפות שבהן תימסר;
- (2) הגשת התנגדות לכניסה למקרקעין לפי סעיף 14;

ד ב ר י ה ס ב ר

לאשר את החלטת המנהל או לבטלה ורשאי הוא לתת כל סעד שבית משפט הן בעניין אזרחי מוסמך לתתו. מוצע לקבוע כי הגשת ערעור לבית המשפט אין בה כשלעצמה כדי לעכב את השימוש בסמכות לפי החלטת המנהל, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

לסעיף 14 המוצע

מוצע להסמיך את שר התחבורה לקבוע הוראות לעניין סימן ב', ובכלל זה בעניין מתן הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין, פרטים שיש לכלול בהודעה כאמור והשפות שבהן תימסר, התנגדות לכניסה למקרקעין והארכת מועד למתן החלטת המנהל לפי סעיף 14(ד) המוצע, מטעמים מיוחדים.

מקים מסילת הברזל או מפעיל מסילת הברזל, לפי העניין, על חשבונו, את הנזק, או ישלם למי שנגרם לו הנזק פיצויים בשל הנזק שנגרם. במקרה שבו החליט מקים או מפעיל כאמור לדחות דרישה לתשלום פיצויים, ימסור על כך לניזוק הודעה מנומקת וישלם לו בתוך 45 ימים את הסכום שאינו שנוי במחלוקת.

לסעיף 14 המוצע

מוצע לקבוע כי בעל מקרקעין הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל שניתנה לפי סעיפים 14(ג), 14(ג), או 14(ב)(1) רשאי לערער על כך לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, בתוך 21 ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה. בית המשפט הן בערעור יהיה רשאי

(3) הארכת המועד למתן החלטת המנהל לפי סעיף 104(ד).

מטעמים מיוחדים”;

(3) אחרי סעיף 46טז ולפני הכותרת “סימן ח: רישיון לנהיגת רכבת מקומית” יבוא:

“סימן ז’1: רכישת זכויות במקרקעין לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית

11046. בסימן זה –

הגדרות

“דרך”, “תכנית” – כמשמעותן בחוק התכנון והבנייה, התשכ”ה-1965;

“חוק לתיקון דיני הרכישה” – חוק לתיקון דיני הרכישה לצורכי ציבור, התשכ”ד-1964⁹;

“מפעיל מסילת ברזל מקומית – כל אחד מאלה:

(1) בעל היתר הפעלה בהגדרתו בסעיף 46;

(2) מי שיש לו זיכיון להפעלתה של מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 46א(א) או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה להפעלה של מסילת ברזל מקומית, שהמנהל אישר שהם בתהליך לקבלת היתר הפעלה;

“מקים מסילת ברזל מקומית” – מי שיש לו זיכיון לבנייתה של מסילת ברזל מקומית או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה לבנייה של מסילת ברזל מקומית;

“מקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית” – מקרקעי מסילת ברזל מקומית שלרשות מקומית יש זכות בהם או לגביהם, וכן מקרקעי מסילת ברזל מקומית שרשות מקומית תפסה חזקה בהם ופורסמו הודעות על כך לפי סעיפים 5 ו-7 לפקודת הקרקעות;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 11046, 11046 ו-11046 המוצעים

לפסקה (3)

לסימן ז’1 המוצע – כללי

מוצע לקבוע כי במקרה שבו ראה שר התחבורה, על פי בקשה של מקים מסילת ברזל מקומית או של מפעיל מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 46טז המוצע, כי לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית קיים צורך ברכישת זכויות במקרקעין מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית, רשאי הוא לרכוש בעלות או כל זכות אחרת וכן חזקה או שימוש במקרקעין כאמור או בחלקם או להטיל מגבלות על הזכויות במקרקעין כאמור או על חלק מהם, לתקופה או לצמיתות.

בקשתו של מפעיל או מקים מסילת ברזל תועבר לרשות המקומית שמקרקעי מסילת הברזל הם בבעלותה, והיא תגיש לשר התחבורה את תגובתה לבקשה בתוך 21 ימים מהיום שבו הועברה אליה הבקשה. שר התחבורה, לאחר התייעצות עם שר הפנים, יחליט בבקשה בתוך 60 ימים מיום הגשת התגובה לבקשה, ואם לא הוגשה תגובה

הקמת מסילות ברזל מקומיות והפעלתן מצריכה לעתים שימוש ממושך או קבוע של מקימים או מפעילים של המערכות, במקרקעין שבבעלות רשויות מקומיות. שימושי מקרקעין החיוניים לתקופה שבה מוקמת התשתית כגון הקמה והפעלה של אתרי התארגנות המשרתים את המקימים והמפעיל, הן דוגמה לשימושי מקרקעין הנמשכים זמן רב. לפיכך מוצע לקבוע הוראות ייחודיות בדבר רכישת זכויות במקרקעין לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית.

מוצע לקבוע כי הוראות פקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943, ימשיכו לחול על רכישת מקרקעין בהתאם להסדר המוצע, אם לא נקבע בו הסדר ייחודי אחר.

⁹ ס”ח התשכ”ד, עמ’ 122.

”מקרקעי מסילת ברזל מקומית” – כל אחד מאלה:

(1) מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם למסילת ברזל מקומית או מקרקעין שלפי התכנית החלה עליהם ניתן להקים בהם שטחי התארגנות לצורך הקמת מסילת ברזל מקומית או דרך;

(2) מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם לדרך ושבהתאם לתכנית האמורה ניתן להשתמש בהם גם למסילת ברזל מקומית;

”פקודת הקרקעות” – פקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943¹⁰.

21046. (א) ראה השר, על פי בקשה של מקים מסילת ברזל מקומית או של מפעיל מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 31046, כי לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית קיים צורך ברכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית, רשאי הוא לרכוש בעלות או כל זכות אחרת וכן חזקה או שימוש (בסימן זה – זכויות). במקרקעין כאמור או בחלק מהם, או להטיל מגבלות על הזכויות במקרקעין כאמור או על חלק מהן, לתקופה או לצמיתות (בסימן זה – רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית).

רכישת זכויות במקרקעין שבבעלות רשות מקומית לצורך הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית

(ב) הוראות פקודת הקרקעות והחוק לתיקון דיני הרכישה יחולו על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית לפי סימן זה, אם לא נקבעו הוראות אחרות לפי סימן זה.

31046. (א) מקים מסילת ברזל מקומית או מפעיל מסילת ברזל מקומית רשאים לפנות לשר בבקשה לרכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 21046 (בסימן זה – בקשה); בבקשה יפורטו מקרקעי מסילת הברזל המקומית נושא הבקשה, המטרה שלשמה מתבקשת רכישת הזכויות בהם, המועד המבוקש לתפיסת החזקה בהם, וכן כל פרט אחר שקבע השר. (ב) הוגשה בקשה, יעביר מגיש הבקשה (בסימן זה – מבקש) העתק מהבקשה לרשות המקומית שמקרקעי מסילת הברזל הם בבעלותה.

בקשה לרכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל מקומית

(ג) הרשות המקומית תגיש לשר את תגובתה לבקשה (בסימן זה – תגובה לבקשה), בתוך 21 ימים מהיום שבו הועברה אליה הבקשה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע כי זכויותיה של רשות מקומית במקרקעין אשר פורסמה ברשומות החלטת השר על רכישתן, יוקנו למדינה.

כאמור – מהמועד האחרון להגשת תגובה לבקשה לפי הסעיף המוצע.

החלטת שר התחבורה בדבר קבלת הבקשה ורכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל תפורסם ברשומות. מוצע

¹⁰ ע"ר 1305, תוס' 1, עמ' (ע) 32, (א) 44.

(ד) השר, לאחר התייעצות עם שר הפנים, יחליט בבקשה, בתוך 60 ימים מיום הגשת התגובה לבקשה, ואם לא הוגשה תגובה כאמור – מהמועד האחרון להגשת תגובה לבקשה לפי סעיף קטן (ג).

(ה) השר ימסור את החלטתו בבקשה, למבקש ולרשות המקומית שהמקרקעין הם בבעלותה.

(ו) החליט השר לקבל את הבקשה ולרכוש זכויות במקרקעי מסילת ברזל של רשות מקומית או בחלק מהם, יפרט בהחלטתו את המועד לתפיסת החזקה במקרקעין; החלטת השר כאמור תפורסם ברשומות.

41ט46. החליט השר לפי סעיף 31ט46 על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות רשות מקומית, רשאי השר וכן המבקש או מי מטעמו להיכנס לקרקע ולתפוס בה חזקה, במועד הקבוע בהחלטת השר או לאחריו, ובלבד שאם חלפו 60 ימים ממועד החלטת השר כאמור וטרם נתפסה החזקה, יודיע השר לרשות המקומית, בכתב, על המועד לתפיסת החזקה 30 ימים מראש לפחות.

כניסה לקרקע ותפיסת חזקה

51ט46. (א) פורסמה ברשומות החלטת השר לפי סעיף 31ט46 על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות רשות מקומית, יוקנו זכויות הרשות המקומית במקרקעי מסילת הברזל המקומית, למדינה.

הקניית הזכויות למדינה ורישום

(ב) פורסמה הודעה לפי סעיף קטן (א) והיו זכויות הרשות המקומית במקרקעי מסילת הברזל רשומות בפנקסי המקרקעין, ירשום רשם המקרקעין את הזכויות כאמור על שם המדינה, לפי בקשה שיגיש לו השר או המבקש; בקשה לפי סעיף קטן זה תיערך בהתאם לטופס שקבע שר המשפטים.

61ט46. (א) השמאי הממשלתי הראשי או מי מטעמו יקבע את שוויין של הזכויות במקרקעי מסילת הברזל שבבעלות רשות מקומית שהוחלט לרכושן לפי סימן זה, לצורך תשלום פיצויים לרשות המקומית; העתק מהשומה יימסר לשר, לרשות המקומית ולמבקש.

קביעת שווי הזכויות לצורך תשלום פיצויים

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 41ט46 המוצע

מוצע לקבוע הוראות בדבר קביעת שווי הזכויות לצורך תשלום פיצויים. בהתאם למוצע, השמאי הממשלתי הראשי או מי מטעמו יקבע את שוויין של הזכויות במקרקעי מסילת הברזל שבבעלות רשות מקומית שהוחלט לרכושן לפי סימן ז'2, לצורך תשלום פיצויים לרשות המקומית. רשות מקומית החולקת על שומת מקרקעין שנקבעה כאמור תהיה רשאית לפנות לוועדת ההשגות שהוקמה לפי סעיף 9א לפקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943.

לסעיף 41ט46 המוצע

מוצע לקבוע כי במקרה שבו החליט שר התחבורה על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות רשות מקומית, רשאי השר וכן המבקש או מי מטעמו להיכנס לקרקע ולתפוס בה חזקה במועד הקבוע בהחלטת השר או לאחריו. עוד מוצע כי במקרה שבו חלפו 60 ימים ממועד החלטת השר וטרם נתפסה החזקה, יודיע השר לרשות המקומית, בכתב, על המועד לתפיסת החזקה 30 ימים מראש לפחות.

(ב) רשות מקומית החולקת על שומת מקרקעין שנקבעה לפי סעיף קטן (א), רשאית לפנות לוועדת ההשגות שהוקמה לפי סעיף 9א לפקודת הקרקעות; על הגשת השגה ועל סדרי הדין יחולו ההוראות לפי פקודת הקרקעות, בשינויים המחויבים.

תקנות 716טז. השר, בהתייעצות עם שר המשפטים, יקבע הוראות לעניין סימן זה, ובין השאר בעניינים אלה:

- (1) הגשת בקשה והמסמכים שיצורפו לה;
- (2) הגשת תגובה לבקשה והמסמכים שיצורפו לה;
- (3) הארכת המועד למתן תגובה לבקשה, מטעמים מיוחדים.

תיקון חוק התכנון והבנייה

2. בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, בסעיף 1 –

- (1) בהגדרה "תשתיות לאומיות", אחרי "וחציבה" יבוא "הניון לעידוד השימוש בתחבורה הציבורית";
- (2) בהגדרה "מבנה דרך", בסופה יבוא "וכן כל בניין הנדרש במישרין לצורך הקמתה או תפקודה של דרך, כפי שקבע שר הפנים בהתייעצות עם שר התחבורה";
- (3) בהגדרה "מיתקני דרך", בסופה יבוא "וכן כל מיתקן הנדרש במישרין לצורך הפעלתה של דרך ושהוא חלק בלתי נפרד ממנה, כפי שקבע שר הפנים בהתייעצות עם שר התחבורה".

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסעים ולהורדתם, תחנת המתנה לרכב, ספסל רחוב, מיתקן איסוף אשפה, עמדת קריאה לעזרה ותמורה"

מוצע לתקן את ההגדרה "מיתקן דרך" שבסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה, כך ששר הפנים, בהתייעצות עם שר התחבורה יוכל להוסיף לרשימה המפורטת בהגדרה הקיימת, מיתקנים נוספים הנדרשים במישרין להפעלת הדרך ושהם חלק בלתי נפרד ממנה.

סעיף 261(ה) לחוק התכנון והבנייה קובע כי למרות האמור בסעיף קטן (ד) לסעיף האמור, הקמת מבנה דרך בידי אחד מהגופים האמורים שם, תהיה טעונה הרשאה בהתאם להוראות סעיף 261(ה).

"מבנה דרך" מוגדר בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה כך: "מחלף, גשר או מנהרה לרבות חפיר או סוללה המצויים בתחילתו או בסופו של אחד מאלה".

מוצע לתקן את ההגדרה "מבנה דרך" כך ששר הפנים, בהתייעצות עם שר התחבורה יוכל להוסיף לרשימה המפורטת בהגדרה הקיימת, בניינים הדרושים במישרין לצורך הקמתה או תפקודה של דרך. בעניין זה יובהר כי מבנה דרך אינו כולל תחנת דלק.

אחד החסמים המשמעותיים ביותר בנושא השימוש בתחבורה הציבורית הוא מיעוט החניונים אשר יכולים לשמש את מי שמבקשים להחנות את רכבם ולעשות שימוש בתחבורה הציבורית. כדי לעודד את השימוש בתחבורה הציבורית ובפרויקטים להסעת המונים, מוצע

לסעיף 716טז המוצע

מוצע להסמיך את שר התחבורה, בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע הוראות לעניין סימן 2, ובכלל זה בעניין הגשת בקשה ותגובה לבקשה והמסמכים שיצורפו לה, והארכת מועד למתן תגובה לבקשה, מטעמים מיוחדים.

סעיף 2 סעיף 145 לחוק התכנון והבנייה קובע, בין השאר, כי התווייתה של דרך, סלילתה וסגירתה לא יתבצעו אלא לאחר קבלת היתר מהוועדה המקומית או מרשות הרישוי המקומית, ובהתאם לתנאי ההיתר. בהתאם לסעיף 261(ד) לחוק התכנון והבנייה, למרות האמור בסעיף 145, מותרת התווייתה של דרך, סלילתה או סגירתה בידי המדינה או בידי רשות שהוקמה לפי דין או בידי כל גוף הפועל מטעם המדינה, אם נעשתה בהתאם לתכנית מפורטת מאושרת או בהתאם לתכנית מיתאר מקומית, ובלבד שניתנה הודעה על כך לרשות המקומית ולוועדה המקומית הנוגעות בדבר.

בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה מוגדרת "דרך" כך: "תוואי למעבר רכב, הולכי רגל או בעלי חיים, לרבות מסילת ברזל, מבני דרך, אייתנועה, קיר תומך, קיר או סוללה למניעת רעש וכן תעלה, חפיר ומעביר מים בצד הדרך או מתחת לה, ולרבות מיתקני דרך".

"מיתקני דרך" מוגדרים בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה כך: "כל אחד ממיתקנים אלה שבתוואי הדרך: אבן שפה, גדר, מחסום, מעקה, עמוד תאורה, רמזור, תחנה לאיסוף

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

3. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹¹, בתוספת הראשונה בפרט 14(ה), בסופו יבוא "וכן החלטה של המנהל לאשר סוג מסוים של מכשיר ניטור או של מיתקן עגינה כסוג שניתן להתקינו במקרקעין, בהתאם להגדרה "מכשיר ניטור" או "מיתקן עגינה", בהתאמה, שבסעיף 14א לפקודה האמורה."

4. תיקון פקודת התעבורה

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "רשיון להפעלת מונית" יבוא:

"רשות תימרוז מרכזית", "רשות תימרוז מקומית" – כהגדרתן לפי פקודה זו;

(2) אחרי סעיף 27 יבוא:

1. אכ"פ עבירות (א) רשות מקומית רשאית לבצע את הפעולות המפורטות להלן, בדרך אשר לגביה מונו הרשות המקומית, ראש הרשות המקומית או עובד הרשות המקומית, כרשות תימרוז מקומית (בסעיף זה – דרך שבאחריות הרשות המקומית) –

(1) להציב, לתפעל ולתחזק מצלמות, למטרת תיעוד של עבירות תעבורה המנויות בתוספת האחת עשרה (בסעיף זה – עבירות);

(2) להפיק צילומים של אירועים שתועדו במצלמות כאמור בפסקה (1) (בסעיף זה – מצלמות), המעידים על ביצוע עבירות.

(ב) עובד הרשות המקומית שהוסמך לכך כאמור בסעיף 222 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982¹³, רשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף 228 לאותו חוק, אם נוכח על סמך צילום כאמור בסעיף קטן (א)2, כי אדם עבר עבירה.

ד ב ר י ה ס ב ר

באמצעות מתן סמכות לרשויות מקומיות להציב ולתפעל מצלמות שיתעדו ביצוע עבירות כאמור.

לפסקאות (1) ו-(2)

לסעיף 27א המוצע

לסעיפים קטנים (א) ו-(ב)

מוצע להסמיך רשויות מקומיות להציב ולתפעל מצלמות תנועה שיתעדו ביצוע עבירות תעבורה המנויות בתוספת האחת עשרה לפקודת התעבורה כנוסחה המוצע, ולמסור, באמצעות עובד הרשות המקומית שהוסמך לכך, הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. הסמכויות האמורות יהיו נתונות לרשויות המקומיות בדרכים שלגביהן הוסמכו הרשות המקומית, ראש הרשות המקומית או עובד שלה כרשות תימרוז מקומית לפי פקודת התעבורה.

לתקן את ההגדרה "תשתיות לאומיות" בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה, כך שתכלול חניונים אשר מטרתם עידוד השימוש בתחבורה הציבורית. תיקון זה יאפשר לוועדה לתשתיות לאומיות לדון בתכניות כאמור אשר יוכרוזו כפרויקט תשתית לאומית ולהביאן לכדי ביצוע ושימוש לרווחת הציבור.

סעיף 3 מוצע לתקן את התוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, כך שעתירה מינהלית נגד החלטת המנהל לאשר סוג מסוים של מכשיר ניטור או של מיתקן עגינה ככזה שניתן להתקינו במקרקעין, בהתאם להגדרה "מכשיר ניטור" או "מיתקן עגינה", לפי העניין, שבסעיף 14א לפקודת מסילות הברזל, תימנה בין העניינים שבהם ידון בית משפט לעניינים מינהליים, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 15 לחוק האמור.

סעיף 4 מוצע להגביר את צעדי האכיפה הנוגעים כללי לעבירות קנס הקבועות בפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן – פקודת התעבורה), וזאת

¹¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ג, עמ' 29.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשע"ב, עמ' 2382.

¹³ ס"ח התשמ"ב, עמ' 143; התשע"ב, עמ' 599.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), עובד הרשות המקומית לא יהיה רשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בו, לעניין עבירה המנויה בפרט 1 לתוספת האחת עשרה שבוצעה בידי מי שרשאי לנסוע בנתיב אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודה זו כנתיב לתחבורה ציבורית בהתאם להוראות סעיף 1א71.

(ד) בצילום לפי סעיף זה יופיעו הנתונים המנויים בסעיף 27א(א), כולם או חלקם, אם הם נדרשים להוכחת ביצועה של העבירה, וכן הנתונים המפורטים להלן, אם הם נדרשים כאמור:

(1) התמרור הנוגע לעבירה המתועדת;

(2) לעניין תיעוד של עבירה כאמור בפרט 1 לתוספת האחת עשרה, שעניינה שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודה זו כנתיב לרכב המסיע את מספר הנוסעים, לרבות הנהג, הנקוב בתמרור, לפחות – מספר הנוסעים ברכב המצולם.

(ה) צילום לפי סעיף זה (בסעיף זה – צילום) ייעשה באופן שלא יביא לזיהוי הנוסעים ברכב המצולם.

(ו) מאגר המידע שיכלול את הצילומים ואת הדוחות המופקים מהם לא יחובר לכל מאגר מידע אחר ברשות המקומית, אלא במידה הנדרשת ליישום הוראות סעיף זה.

(ז) תפעול המצלמות, שמירת המידע המתועד בצילומים והפקת הצילומים והדוחות, לפי סעיף זה, ייעשו באופן שמפחית את סיכוני אבטחת המידע ולאחר שהרשות המקומית ערכה סקר השפעה על הפרטיות ואבטחת מידע.

(ח) פקיד עירייה שהוסמך לפי סעיף 264 לפקודת העיריות¹⁴ או בעל סמכות מקבילה במועצה מקומית בהתאם להוראות לפי פקודת המועצות המקומיות¹⁵, או מי שהפקיד או בעל הסמכות כאמור הסמיכו לכך, יהיה אחראי לשמירת הצילומים ברשות המקומית.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף קטן (ג)

בידי מי שרשאי לנסוע בנתיב אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודת התעבורה כנתיב לתחבורה ציבורית בהתאם להוראות סעיף 1א71 לפקודה האמורה.

לסעיף קטן (ד)

מוצע לקבוע אילו נתונים יופיעו בצילום של מצלמה אשר הוצבה למטרת תיעוד עבירות תעבורה לפי סעיף זה.

לסעיפים קטנים (ה) עד (ט)

בסעיפים קטנים אלה מוצע לקבוע הוראות שמטרתן שמירה על פרטיותו של מי שתועד במצלמות לפי סעיף זה, ואבטחת המידע המתועד בהן. כך מוצע לקבוע כי צילומים לפי סעיף זה ייעשו באופן שלא יביא לזיהוי הנוסעים ברכב

בהתאם לסעיף 1א71 לפקודת התעבורה, מי שניתן לו תג נכה כמפורט בתוספת התשיעית רשאי לנהוג ברכב שלגביו ניתן התג האמור בנתיב שיועד לתחבורה ציבורית, למעט בנתיב שיועד, על פי תמרור, לרכב להסעת המונים שאינו אוטובוס. הוראות הסעיף האמור חלות גם על אדם המתלווה אל הנכה והנוהג בעבורו ברכב. מוצע לקבוע כי עובד הרשות המקומית לא יהיה רשאי למסור הודעת תשלום קנס כאמור בסעיף קטן (ב) המוצע, לעניין עבירה המנויה בפרט 1 לתוספת האחת עשרה המוצעת (שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודת התעבורה כנתיב לתחבורה ציבורית), שבוצעה

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

¹⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.

(ט) שמירת הצילומים ברשות המקומית תיעשה בדרך שתבטיח הגנה מפני שימוש לא מורשה במידע המופיע בצילומים, שיבושו, חשיפתו או העתקתו בלא רשות כדין.

(י) צילום לפי סעיף זה יהיה ראייה קבילה בכל הליך משפטי לגבי הנתונים כאמור בסעיף קטן (ד), ובלבד שהוכח כי מתקיימים לגבי הצילום כאמור התנאים שבסעיף 27א(א) סיפה; ההוראות לפי סעיף 27א(ב) יחולו לעניין זה.

(יא) קנס שהטיל עובד רשות מקומית בהתאם להוראות לפי סעיף זה, או שהטיל בית משפט בשל הפעלת סמכות הרשות המקומית לפי סעיף זה, ישולם לקופת הרשות המקומית.

(יב) הפעלת סמכויות הרשות המקומית לפי סעיף זה מותנית באישור מליאת מועצת הרשות המקומית.

(יג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות הוראות בעניינים אלה:

(1) אופן הצבת המצלמות;

(2) משך שמירת הצילומים;

(3) אופן הגישה לצילומים וההרשאות לשימוש בהם;

(4) אופן המצאת הצילומים לבעליו של הרכב שתועד בהם.

(יד) בסעיף זה –

”נתיב תחבורה ציבורית” – חלק מדרך אשר הנסיעה בה מותרת, לפי תמרוך, לרכבת מקומית, לאוטובוס, למונית, לרכב המסיע את מספר הנוסעים, לרבות הנהג, הנקוב בתמרוך, לפחות, או לרכב המבצע פנייה בהתאם לסימון המופיע על גבי התמרוך;

”רכבת מקומית” – כהגדרתה בסעיף 46 לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל”ב–1972;

ד ב ר י ה ס ב ר

באותו מקום; מהירות נסיעתו של הרכב, התמרוך הנוגע לעבירה המתועדת ומספר הנוסעים ברכב המצולם). זאת, אם התקיים לגבי הצילום כאמור התנאי הקבוע בסעיף 27א(א) סיפה לעניין אמינותו של הצילום ולעניין אי-עשיית כל פעולה בצילום שיש בה כדי לשנות פרט מפרטיו מרגע שהובא למצלמה עד שהוגש לבית המשפט.

לסעיפים קטנים (יא) ו-(יב)

אכיפת עבירות תעבורה בידי רשות מקומית לפי המוצע בסעיף זה תהיה מותנית באישור מליאת מועצת הרשות המקומית, וקנסות שהטילה רשות מקומית בהתאם להוראות הסעיף המוצע או שהטיל בית המשפט עקב הפעלת סמכות לפי סעיף זה, ישולמו לקופת הרשות המקומית.

המצולם, וכן כי מאגר המידע אשר יכלול את הצילומים לא יחובר לכל מאגר אחר ברשות המקומית, אלא במידה הנדרשת לצורך יישום הוראות סעיף זה. עוד מוצע לקבוע כי תפעול המצלמות, שמירת המידע המתועד בצילומים והפקת הצילומים יהיו באופן שמפחית את סיכוני אבטחת המידע ולאחר שהרשות המקומית ערכה סקר השפעה על הפרטיות ואבטחת המידע.

לסעיף קטן (י)

מוצע לקבוע כי צילום שהתבצע לפי הוראות סעיף 1א27 המוצע יהיה ראייה קבילה לגבי הנתונים כאמור בסעיף 27א(ד) המוצע, אם הם מופיעים בו (ובהם מספר הרישום של הרכב המצולם המופיע בלוחית הזהוי של הרכב שבצילום; מקום הימצא הרכב בעת הצילום; ומן הימצא הרכב המצולם

”תמרור” – כל סימון, אות או איתות לרבות רמזור, שקבעה רשות התמרור המרכזית ואשר הוצב או סומן על פי הסמכה או על פי הוראה מאת רשות תמרור כדי להסדיר את התנועה בדרכים או כדי להזהיר או להדריך עוברי דרך;”

(3) בסעיף 41 –

(א) האמור בו יסומן ”(א)”, ובו, בסופו יבוא ”ובלבד שלא יוספו לתוספת האחת עשרה עבירות שאינן עבירות קנס”;

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

”(ב) תקנות שעניינן שינוי התוספת האחת עשרה יותקנו בהסכמת שר המשפטים, השר לביטחון הפנים ושר הפנים;”

(4) אחרי התוספת העשירית יבוא:

”תוספת אחת עשרה”

(סעיף 1א27)

1. שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודה זו כנתיב תחבורה ציבורית.”

5. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ”ד–1984¹⁶, בתוספת השלישית, אחרי פרט תיקון חוק בתי המשפט 41 יבוא:

”42. סעיף 1א27 לפקודת התעבורה.”

6. תקנות לפי סעיף 1א27 (וג) לפקודת התעבורה, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, יותקנו בתוך 60 ימים מיום פרסומו של חוק זה.

7. תחילתם של סעיפים 1, 1א27 ו-41 לפקודת התעבורה ושל התוספת האחת עשרה לפקודה האמורה, כנוסחם בסעיף 4 לחוק זה, ותחילתו של תיקון התוספת השלישית לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ”ד–1984, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, במועד תחילתן של תקנות לפי סעיף 1א27 (וג) לפקודת התעבורה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (וג)

כניסתם של כלי רכב בלתי מורשים לנתיבי תחבורה ציבורית (להלן – נת”צים), מביאה להאטת מהירות הנסיעה בנתיבים אלה ומפריעה במימוש מטרותם של הנתיבים. לפיכך מוצע להגביר את צעדי האכיפה בנת”צים. בהתאם למוצע, תיוסף לפקודת התעבורה תוספת אחת עשרה, ובה יימנו עבירות קנס לפי פקודת התעבורה אשר רשיות מקומיות יהיו רשאיות לאוכפן בהתאם להוראות סעיף 1א27 המוצע. בשלב ראשון מוצע לכלול בתוספת האחת עשרה את העבירה שעניינה שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרור לפי פקודת התעבורה כנתיב תחבורה ציבורית.

עוד מוצע לתקן את סעיף 41 לפקודת התעבורה ולקבוע כי שר התחבורה, בהסכמת שר הפנים, השר לביטחון הפנים ושר המשפטים, רשאי לתקן את התוספת האחת עשרה, ובלבד שיוסיף לתוספת האמורה רק עבירות תעבורה שהן עבירות קנס.

מוצע לקבוע כי שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות הוראות בעניין אופן הצבת המצלמות לפי סעיף זה, משך שמירת הצילומים המופקים מהמצלמות, אופן הגישה לצילומים וההרשאות לשימוש בהם ואופן המצאת הצילומים לבעליו של הרכב שתועד בהם.

לפסקאות (3) ו-(4)

השימוש בתחבורה הציבורית מביא עמו תועלת כלכלית, חברתית, בטיחותית וסביבתית למשק, הבאה לידי ביטוי בהפחתת העומס בדרכים, בהפחתת זיהום האוויר, בצמצום השימוש במשאבי קרקע לצורכי התחבורה, בהגברת הבטיחות, במתן הזדמנות שווה לניידות לכלל האוכלוסייה ובחיסכון בזמן הנסיעה הכולל למשק, לפיכך נוקטת ממשלת ישראל בשנים האחרונות צעדים אשר מטרתם לעודד שימוש בתחבורה הציבורית באמצעות שיפור השירות הניתן לציבור הנוסעים.

¹⁶ ס”ח התשמ”ד, עמ’ 198; התשע”ב, עמ’ 744.